

Ce este violența în bază de gen facilitată de tehnologie?

Violența în bază de gen facilitată de tehnologie, sau, pe scurt – VBGFT, este definită ca un act de violență, comis împotriva unei persoane, pe criteriu de gen, de unul sau mai multe persoane, și care este facilitat, agravat și amplificat, parțial sau total, prin utilizarea tehnologiilor informaționale și comunicaționale sau a mediilor digitale.

În ceea ce privește VBGFT, este necesar să fie reținute două aspecte esențiale:

- » Este prezentă dimensiunea de gen – femeile și fetele sunt ținte ale acestui tip de violență doar pentru că sunt femei și fete.
- » Este mai cuprinzătoare decât violența în mediul online și, deși are loc online și în spații digitale, se poate manifesta și prin intermediul oricărui tip de tehnologie – veche și nouă – cum ar fi telefoanele, dispozitivele de urmărire GPS, dronele sau dispozitive de înregistrare care nu sunt conectate la internet.

Cum se deosebește VBGFT de alte forme de violență?

VBGFT este deosebit de dificil de abordat din cauza caracteristicilor sale:

1. Este comisă anonim
2. Poate fi comisă la distanță
3. Comiterea acestei forme de violență este comodă și ușoară
4. Poate fi automatizată
5. Se poate reproduce constant și ușor
6. Poate fi organizată în mod colectiv
7. Adesea se comite în condiții de lipsă a pericolului de pedeapsă, deoarece la momentul actual nu există un cadru legislativ pentru tragerea la răspundere
8. Poate fi dificil să ștergi sau elimini conținut utilizat pentru VBGFT, astfel că acesta există pentru totdeauna
9. Contribuie la normalizarea violenței împotriva femeilor și fetelor, deoarece este considerată mai puțin gravă decât alte forme de violență

Cum arată VBGFT în viața reală?

VBGFT poate fi săvârșită prin utilizarea unor noi tehnologii sau prin utilizarea unor tehnologii vechi în moduri noi. VBGFT evoluează în mod constant și trebuie să rămânem vigilenți. Există multe forme de VBGFT, printre care:

- » Hărțuirea sexuală și pe bază de gen online
- » Urmărire cibernetică
- » Abuz comis prin utilizarea imaginilor, inclusiv distribuirea, fără consimțământ, a unor fotografii intime, a unor materiale video false (de tipul așa-numitului „deep fake”) sau trimiterea către o altă persoană, fără consimțământ, a unor imagini ale organelor genitale.
- » Abuzul sexual facilitat de tehnologie, cum ar fi sextortion/șantajul sexual (șantaj prin amenințarea cu publicarea de informații, fotografii sau videoclipuri cu caracter sexual), curțarea online în vederea comiterii unei agresiuni sexuale etc.
- » Doxing (publicarea de informații personale private)
- » Spargerea contului
- » Uzurparea identității
- » Căutarea de ținte și utilizarea tehnologiei pentru a găsi persoane în scopul de a comite acte de violență
- » Discurs de incitare la ură
- » Defăimare
- » Limitarea sau controlul asupra utilizării tehnologiilor de către o persoană

Care este impactul VBGFT?

Viața digitală este viața reală. VBGFT este adesea percepută ca fiind mai puțin gravă sau mai puțin prejudicioasă decât formele de violență offline, însă cercetările arată că are consecințe grave asupra sănătății, vieții și viitorului femeilor și fetelor. De asemenea, VBGFT duce adesea la violență offline, reprezentând o amenințare foarte gravă pentru siguranța și integritatea fizică a femeilor și fetelor.

Impactul VBGFT asupra sănătății mintale este grav: supraviețuitoarele acestei forme de violență au raportat stres, anxietate, depresie, tulburare de stres post-traumatic, idei suicidale și chiar tentative de suicid. Supraviețuitoarele formelor sexualizate de VBGFT sunt adesea stigmatizate și blamate și le este prejudiciată reputația, afectându-le mai multe aspecte ale vieții lor sociale. Atunci când viața profesională a femeilor depinde de spațiile online, VBGFT are, de asemenea, un impact puternic asupra oportunităților lor economice și a accesului la resurse.

Totodată, VBGFT reduce femeile la tăcere în mediul online și le limitează participarea la viața publică și politică, la procesele democratice și la funcțiile de conducere. Prin urmare, VBGFT consolidează rolurile, normele și structurile patriarhale și reprezintă o barieră majoră în calea egalității de gen și a atingerii obiectivelor de dezvoltare durabilă.

Având în vedere formele noi și în continuă evoluție și caracteristicile specifice ale VBGFT, prevenirea și intervențiile necesită eforturi colective din partea guvernelor țărilor, a companiilor din domeniul tehnologiei, a mișcărilor feministe și de apărare a drepturilor digitale, a prestatorilor de servicii pentru combaterea VBG, a mediului academic și, în cele din urmă și cel mai important, din partea supraviețuitoarelor VBGFT.

Toate reformele și normele menite să prevină și să combată VBGFT trebuie să fie călăuzite de abordări bazate pe drepturile omului, luând în considerare experiențele femeilor și fetelor în toată diversitatea lor pentru a se asigura că necesitățile acestora sunt satisfăcute.

Este nevoie ca guvernele statelor:

1. Să recunoască și să integreze VBGFT în cadrul legislativ, cadrul normativ și în politicile naționale și să elaboreze un cadru legislativ internațional comun pentru a combate VBGFT transfrontalieră. Să asigure aplicarea legilor prin bugetarea și alocarea de resurse corespunzătoare, inclusiv prin înființarea unor comisii independente care să asigure respectarea legislației, să se ocupe de VBGFT și să promoveze siguranța și responsabilizarea platformelor tehnologice.
2. Să investească în prevenire prin programe de alfabetizare digitală pentru femei și fete și pentru comunități; să introducă module privind un comportament online sănătos în cadrul educației sexuale cuprinzătoare sau al educației privind deprinderile de viață; și să susțină acțiunile comunitare, acțiunile de advocacy și activismul împotriva TFGBV.
3. Să consolideze mecanismele de combatere prin consolidarea capacităților prestatorilor de servicii din toate sectoarele și prin asigurarea resurselor financiare, umane și tehnice pentru a contracara VBGFT. Aceste eforturi ar trebui, de asemenea, să fie susținute prin asigurarea includerii abordărilor participative și feministe în proiectarea serviciilor; și prin implicarea companiilor din domeniul tehnologiei ca intervenienți în cadrul mecanismelor de referire existente.
4. Să facă investiții în generarea de date și dovezi privind prevalența și impactul VBGFT, dar și în ceea ce are efect în materie de prevenire și combatere a acestei forme de violență, inclusiv prin cercetări aprofundate, empirice și interdisciplinare în domeniul dreptului și al politicilor.

Ce putem face în această privință?

Este necesar ca companiile din domeniul tehnologiei:*

1. Să încorporeze abordări de siguranță prin însăși concepția produselor pe care le creează. Aceasta înseamnă utilizarea unor abordări participative la crearea și implementarea tehnologiilor și a platformelor digitale, în parteneriat cu femei, organizații și promotori. Aceasta presupune, de asemenea, includerea aspectelor de prevenire, reducere a riscului și combatere a VBGFT în toate etapele de proiectare a produselor și în procedurile standard de operare, asigurând respectarea acestui concept prin instruirea, în acest sens, a personalului companiei.
2. Să fie transparente în ceea ce privește algoritmi, politicile de administrare a conținutului și mecanismele de depunere a reclamațiilor. Politicile, algoritmi și mecanismele trebuie puse la dispoziție și implementate într-un mod clar și transparent.

3. Să dea dovadă de responsabilitate în fața organelor democratice și a utilizatorilor, inclusiv a supraviețuitoarelor VBGFT. Aceasta presupune înființarea unor mecanisme de depunere a reclamațiilor eficiente care să asigure o intervenție imediată și eliminarea materialelor prejudiciabile. Ar trebui să se desemneze puncte focale locale și naționale pentru a oferi asistență pentru astfel de reclamații și pentru a elimina materialele prejudiciabile.
4. Să fie răspunzătoare pentru prejudiciile cauzate de lipsa de acțiune în cazul materialelor prejudiciabile și al utilizării necorespunzătoare a tehnologiei. Aceasta înseamnă asumarea responsabilității economice pentru prejudiciile cauzate supraviețuitorilor acestei forme de violență, precum și asigurarea aplicării unor mecanisme eficiente de prevenire și de combatere.

* Bazat pe cadrul STAR (siguranță, transparență, responsabilitate și răspundere), elaborat de Centrul de Combatere a Urii Digitale.

